

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 18Csp/53/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8122208813
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dominika Vitteková PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2022:8122208813.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Dominikou Vittekovou PhD. v spore žalobcu: Slovenský plynárenský priemysel, a.s., IČO: 35 815 256, so sídlom Mlynské Nivy 44/a, 825 11 Bratislava, zast. Nosko & Partners s.r.o., advokátska kancelária so sídlom Podjavorinskej 2, 811 03, Bratislava proti žalovanej: A. B., nar. X.X.XXXX, bytom B. XXX, XXX XX, o zaplatenie 979,90 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Konanie v časti o zaplatenie 979,90 eur **z a s t a v u j e.**

Žalovaná je **p o v i n n á** zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania vo výške 5 % ročne

zo sumy 485 eur od 27.1.2021 do 21.2.2022

zo sumy 1169,90 eur od 5.2.2021 do 21.2.2022

zo sumy 1054,90 eur od 22.2.2022 do 1.8.2022

zo sumy 954,90 eur od 2.8.2022 do 10.11.2022, a to v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu **z a m i e t a.**

Žalobca **m á** nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 95,08 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Podanou žalobou sa žalobca voči žalobkyni domáhal plnenia vo výške 979,90 eur s príslušenstvom titulom Zmluvy o združenej dodávke elektriny pre odberateľov kategórie Domácnosti (ďalej len „Zmluva“) z 7.8.2019. Zmluvný vzťah zanikol dňa 1.10.2021. Žalobca vystavil žalovanej faktúry, ktoré v lehote splatnosti neuhradila, a to

faktúru č. 3301005515 zo dňa 4.2.2021 za uzavretie dohody o splátkach vo výške 15 eur splatnú dňa 4.2.2021,

faktúru č. 8402889582 zo dňa 7.10.2021 za dodávku elektriny vo výške 1169 eur splatnú dňa 21.10.2021

faktúru č. 3170017784 zo dňa 18.11.2021 vo výške 10 eur za náhradu nákladov za vystavenie a zaslanie upomienky splatnú 30.11.2021.

Vzhľadom k tomu, že si žalovaná neplnila svoje záväzky žalobca vyzval žalovanú na úhradu 1679,90 eur. Žalovaná uhradila dňa 21.2.2022 sumu 600 eur a dňa 1.8.2022 sumu 100 eur.

Žalovaná sa k žalobe, ktorá jej bola doručená dňa 3.11.2022, písomne vyjadrila, že dňa 10.11.2022 vykonala úhradu vo výške 979 eur na účet žalobcu.

Žalobca sa k uvedenému vyjadril v tom smere, že žalobu v časti o zaplatenie 979 eur berie späť a vo zvyšku navrhol, aby súd žalobe vyhovel.

Podľa § 144 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len ako „CSP“), žalobca môže vziať žalobu späť.

Podľa § 145 ods. 1 CSP, ak je žaloba vzatá späť celkom, súd konanie zastaví.

Podľa § 146 ods. 1 CSP, súd konanie nezastaví, ak žalovaný so späťvzatím žaloby z vážnych dôvodov nesúhlasí. Na nesúhlas žalovaného so späťvzatím žaloby sa neprihliada, ak dôjde k späťvzatiu žaloby skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 alebo pojednávanie.

Vzhľadom na to, že žalobca vzal žalobu v časti o zaplatenie 979,90 eur späť a to ešte predtým, než sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 alebo pojednávanie, súd nevyžadoval súhlas žalovanej s procesným úkonom žalobcu a konanie s poukazom na § 145 ods. 1 CSP v časti zastavil.

Podľa § 297, veta druhá, písm. b) CSP, pojednávanie nie je potrebné nariadovať, ak ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1.000 eur.

Keďže v tomto prípade ostalo predmetom konania zaplatenie príslušenstva (úroku z omeškania), išlo o otázku jednoduchého právneho posúdenia a skutkové tvrdenia strán neboli sporné, súd na prejednanie sporu v súlade s § 297 písm. b) CSP nenariadil pojednávanie a v zmysle § 219 ods. 3 CSP rozsudok verejne vyhlásil dňa 19.12.2022 o 10.35 hod. Miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli súdu a webovej stránke súdu od 29.11.2022.

Súd vykonal dokazovanie Zmluvou, podacím hárkom, Dohodou o splátkach z 4.2.2021, vyúčtovacími faktúrami, Obchodnými podmienkami poskytovania univerzálnej služby pri dodávke plynu pre odberateľov plynu kategórie domácnosť účinných od 23.6.2018 (ďalej len „OP“) a ostatnými do spisu predloženými listinnými dôkazmi a zistil tento skutkový stav:

Žalovaná ako fyzická osoba uzavrela so žalobcom dňa 7.8.2019 Zmluvu, na podklade ktorej sa žalobca zaviazal zabezpečiť dodávky elektriny a žalovaná sa zaviazala zaplatiť ich cenu podľa cenníka.

Z bodu 3.4 plynie, že obsahovo neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy sú OP (Obchodné podmienky poskytovania univerzálnej služby pri dodávke elektriny pre odberateľov elektriny kategórie domácnosť Dodávateľa schválené rozhodnutím Úradu pre reguláciu sieťových odvetví pozn. súdu), Cenník dodávateľa a Cenník externých služieb a výkonov.

Dňa 4.2.2021 uzatvoril žalobca a žalovaná dohodu o splátkach, v zmysle ktorej sa žalovanej zaviazala uhradiť dlh vo výške 3127,52 eur v splátkach po 521 eur s tým, že poplatok za vystavenie Dohody je zahrnutý v prvej splátke, ktorá činí sumu 537,52 eur. Zo žaloby plynie, že dňa 21.2.2022 došlo k úhrade dlžnej sumy v plnom rozsahu.

Z čl. IV. ods. 5 OP vyplýva, že odberateľ je povinný uhradiť Dodávateľovi okrem ceny za združenú dodávku elektriny aj ďalšie platby, resp. poplatky, ktoré nie sú zahrnuté v cene za združenú dodávku elektriny, a ktoré si Odberateľ objednal, alebo svojím konaním, resp. nekonaním, vyvolal vznik skutočností a potrebu uskutočnenia ďalších úkonov (služieb) zo strany Dodávateľa a tieto sú spolplatňované podľa Cenníka Dodávateľa, Cenníka externých služieb a výkonov a/alebo cenníka služieb príslušných PDS.

Z Cenníka externých služieb plynie suma 10 eur za náhradu nákladov za upomienku a suma 15 eur za uzatvorenie dohody o splátkach s Odberateľom.

Žalobca vystavil žalovanej faktúry za využitie služieb na základe vyššie uvedenej Zmluvy a zároveň vystavil faktúry vo výške 15 eur za uzatvorenie dohody o splátkach splatnú dňa 4.2.2021 a vo výške 10 eur za náhradu nákladov za vystavenia a zaslanie upomienky splatnú dňa 30.11.2022.

Zistený skutkový stav takto právne posúdil:

Podľa § 52 ods. 1 OZ, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 OZ, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

Podľa § 52 ods. 3 OZ, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 OZ, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2, ods. 3 OZ, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 4 OZ, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré

- a) má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy,
- b) dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa,
- c) vylučujú alebo obmedzujú zodpovednosť dodávateľa za konanie alebo opomenutie, ktorým sa spotrebiteľovi spôsobila smrť alebo ujma na zdraví,
- d) vylučujú alebo obmedzujú práva spotrebiteľa pri uplatnení zodpovednosti za vady alebo zodpovednosti za škodu,

e) umožňujú dodávateľovi, aby spotrebiteľovi nevydal ním poskytnuté plnenie aj v prípade, ak spotrebiteľ neuzavrie s dodávateľom zmluvu alebo od nej odstúpi,

f) umožňujú dodávateľovi odstúpiť od zmluvy bez zmluvného alebo zákonného dôvodu a spotrebiteľovi to neumožňujú,

g) oprávňujú dodávateľa, aby bez dôvodov hodných osobitného zreteľa vypovedal zmluvu uzavretú na dobu neurčitú bez primeranej výpovednej lehoty,

h) prikazujú spotrebiteľovi, aby splnil všetky záväzky aj vtedy, ak dodávateľ nespĺnil záväzky, ktoré vznikli,

i) umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve,

j) určujú, že cena tovaru alebo služieb bude určená v čase ich splnenia, alebo dodávateľa oprávňujú na zvýšenie ceny tovaru alebo služieb bez toho, aby spotrebiteľ mal právo odstúpiť od zmluvy, ak cena dohodnutá v čase uzavretia zmluvy je podstatne prekročená v čase splnenia,

k) požadujú od spotrebiteľa, ktorý nespĺnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nespĺnením jeho záväzku,

l) obmedzujú prístup k dôkazom alebo ukladajú spotrebiteľovi povinnosti niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mala niesť iná zmluvná strana,

m) v prípade čiastočného alebo úplného nespĺnenia záväzku zo strany dodávateľa neprimerane obmedzujú alebo vylučujú možnosť spotrebiteľa domáhať sa svojich práv voči dodávateľovi vrátane práva spotrebiteľa započítať pohľadávku voči dodávateľovi,

n) spôsobujú, že platnosť zmluvy uzatvorenej na dobu určitú sa po uplynutí obdobia, na ktorú bola zmluva uzavretá, predlži, pričom spotrebiteľovi priznávajú neprimerane krátke obdobie na prejavenie súhlasu s predĺžením platnosti zmluvy,

o) oprávňujú dodávateľa rozhodnúť o tom, že jeho plnenie je v súlade so zmluvou, alebo ktoré priznávajú právo zmluvu vykladať iba dodávateľovi,

p) obmedzujú zodpovednosť dodávateľa, ak bola zmluva uzavretá sprostredkovateľom, alebo vyžadujú uzavretie zmluvy prostredníctvom sprostredkovateľa v osobitnej forme,

r) umožňujú, aby bol spor medzi stranami riešený v rozhodcovskom konaní bez splnenia podmienok ustanovených osobitným zákonom,

s) požadujú, aby spotrebiteľ poskytol zabezpečenie splnenia svojho záväzku v hodnote neprimerane vyššej, ako je výška jeho záväzku vyplývajúca zo spotrebiteľskej zmluvy v čase uzavretia dohody o zabezpečení splnenia záväzku spotrebiteľa,

t) požadujú od spotrebiteľa plnenie za službu, ktorej poskytnutie dodávateľom v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa,

u) požadujú od spotrebiteľa, aby bol neprimerane dlho viazaný zmluvou aj keď pri uzavieraní zmluvy bolo zrejmé, že predmet zmluvy možno dosiahnuť v podstatne kratšom čase,

v) požadujú od spotrebiteľa uhradenie plnení, o ktorých spotrebiteľ nebol pred uzavretím zmluvy preukázateľne informovaný, ktorých úhrada nebola upravená v zmluve alebo za ktoré spotrebiteľ nedostáva dohodnuté protiplnenie,

w) požadujú, aby spotrebiteľ poskytoval alebo poukazoval tretej osobe alebo v prospech tretej osoby akékoľvek plnenie plynúce zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiace so spotrebiteľskou zmluvou, ktoré v prevažnej miere nesleduje jeho záujmy, alebo aby plnil v súvislosti s týmto plnením akékoľvek záväzky tretej osobe.

Podľa § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 53a ods. 1 OZ ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadošťučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa. Ak sa rozhodnutie súdu podľa odseku 1 týka len časti zmluvnej podmienky, dodávateľ je povinný splniť povinnosť uvedenú v odseku 1 v rozsahu tejto časti.

Podľa § 39 OZ neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 517 ods. 1 veta prvá OZ, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní je v omeškaní.

Podľa § 517 ods. 2 OZ, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania, výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. (ďalej len „nariadenie“), ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1.2.2013, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Žalobca vystupuje ako poskytovateľ dodávok elektriny v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti. Žalovaná neuzatvorila predmetnú zmluvu v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti (aj zo samotných Zmluvy je zrejmé, že ide o poskytnutie dodávky elektriny pre domácnosť). Predmetný vzťah je preto potrebné v zmysle citovaných ustanovení § 52 a nasl. OZ posudzovať ako vzťah spotrebiteľský, kde žalobca vystupuje v pozícii dodávateľa a žalovaná v pozícii spotrebiteľa.

Predtým, ako súd pristúpil k posúdeniu žalobcovho nároku na úroky z omeškania, je potrebné sa vyporiadať s otázkou, či žalobca mal vôbec zákonný nárok na žalované plnenie, z ktorého si následne uplatňuje úroky z omeškania.

V tomto smere má súd za to, že žalobcovi nevznikol nárok na zaplatenie sumy 15 eur titulom uzatvorenie dohody o splátkach splatnú a sumy 10 eur za náhradu nákladov za vystavenia a zaslanie upomienky.

Išlo totiž podľa názoru súdu o plnenie z neprijateľnej, teda neplatnej zmluvnej podmienky.

V tomto smere súd poukazuje na rozhodnutia súdov v obdobných veciach, s ktorými sa v plnom rozsahu stotožňuje a bez ďalšieho odkazuje na ich závery.

„Vo vzťahu k poplatkom za upomienku, za uzatvorenie dohody na splátky, za prerušenie dodávky zemného plynu, za zrušenie dohody na splátky, dospel však odvolací súd k odlišnému právnomu záveru ako súd prvej inštancie. Niet žiadnych pochybností, že tieto štyri poplatky nespádajú pod hlavný predmet plnenia a ani cenu poskytnutej služby. Občiansky zákonník síce explicitne v tzv. čiernom zozname (§ 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka) výlučne takéto poplatky nereguluje, no niet žiadnej zákonnej prekážky podrobiť súdnej kontrole sporné poplatky podľa generálnej klauzuly (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Odvolací súd má za to, že poplatky, ktoré umožňujú žalobcovi (dodávateľovi) získať objektívne vyššiu čiastku, ako sú skutočné náklady (poplatok za upomienku, za uzatvorenie dohody na splátky, za prerušenie dodávky zemného plynu, za zrušenie dohody na splátky) narušujú rovnováhu zmluvných strán. Zároveň však dodávateľ spotrebiteľovi neposkytol žiadne protiplnenie. Pre spotrebiteľa je totiž vždy neprijateľné spoplatňovanie akýchkoľvek úkonov a služieb dodávateľa, ktorými spotrebiteľovi neposkytuje skutočné protiplnenie, ale naopak tieto sú poskytované a vykonávané vo vlastnom záujme dodávateľa. Za neprijateľnú sa vždy považuje zmluvná podmienka, ktorá vyžaduje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenia, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a v skutočnosti slúži záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia). Predmetné poplatky predstavujú iba ďalšiu sankciu v prípade omeškania spotrebiteľa s úhradami dlhu, nie skutočnú náhradu nákladov dodávateľa. Preto takéto dojednanie spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa, ako ich predpokladá ustanovenie § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. S poplatkami za takéto plnenia sa tak spája záver o ich neprijateľnosti a neplatnosti. Požiadavke žalobcu na zaplatenie poplatkov za upomienku, za uzatvorenie dohody na splátky, za prerušenie dodávky zemného plynu, za zrušenie dohody na splátky, tak nie je možné vyhovieť a odvolacia argumentácia žalovaného v tomto smere je opodstatnená.“ (rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24CoCsp/8/2021).

„Žalobca namietal, že Úrad pre reguláciu sieťových odvetví je jediný zákonom určený štátny orgán, ktorý má vo svojej kompetencii schváliť a tým i určiť obsah obchodných podmienok žalobcu, v dôsledku čoho sú tieto podmienky regulovanými ustanoveniami vo vzťahu medzi žalobcom a žalovanou. Úradu pre reguláciu sieťových odvetví obchodné podmienky žalobcu schválil. Odvolací súd má za to, že v danom prípade boli zmluvné podmienky žalobcom vopred pripravené a nebolo možné zo strany spotrebiteľa meniť ich obsah. Uvedené je dôvodom k tomu, ako je uvedené aj vyššie, aby súdnej kontrole boli podrobené aj zmluvné dojednania majúce charakter podmienok spôsobujúcich značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Prítom by nemali byť žiadne pochybnosti o tom, že spotrebiteľ je slabšou zmluvnou stranou, či už z dôvodu neinformovanosti alebo vyjednávacej pozície pri pokuse dosiahnuť zmenu už vopred naformulovanej zmluvy. Skutočnosť, že znenie vzorových obchodných podmienok vypracúva Úrad pre reguláciu sieťových odvetví a tiež schvaľuje konkrétne znenie obchodných podmienok dodávateľa, nebráni prieskumu týchto podmienok v súdnom konaní. Len súd je oprávnený vyhodnotiť, či tá ktorá zmluvná podmienka je alebo nie je neprijateľnou v zmysle § 53 Občianskeho zákonníka. Náhrada akýchkoľvek nákladov za úkony dodávateľa voči spotrebiteľovi by mala byť od spotrebiteľa požadovaná v reálnej primeranej výške zodpovedajúcej skutočným a dodávateľom preukázateľne vynaloženým nákladom v súvislosti s týmito úkonmi. Predovšetkým má táto odplata plniť funkciu peňažnej náhrady pre dodávateľa za riziko, ktoré znáša v dôsledku nesplnenia povinnosti odberateľom, príp. za vzniknutú škodu.

Vo vzťahu k nákladom spojeným s upomienkou, zaplataenia ktorých sa žalobca domáha, odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedené uvádza, že takéto dojednanie o nákladoch za upomienky nemožno považovať za individuálne dojednané, keď bolo uvedené v obchodných podmienkach, ktoré boli vopred pripravené žalobcom a nebolo možné zo strany spotrebiteľa meniť ich obsah. Žalovaný obsah týchto podmienok nemohol žiadnym spôsobom ovplyvniť. Takéto poplatky za upomienky zároveň nespádajú pod hlavný predmet plnenia a ani cenu poskytnutej služby. Žalobca uplatnil voči žalovanému nárok na zaplataenie poplatku vo výške 10 eur za upomienku zo dňa 14.12.2017. Odvolací súd má za to, že takéto poplatky, ktoré umožňujú žalobcovi (dodávateľovi) získať objektívne vyššiu čiastku ako sú skutočné náklady narušujú rovnováhu zmluvných strán. Objektívne takéto poplatky, aj keby boli zmluvnými stranami dojednané, sú spôsobilé získať od spotrebiteľa čiastku prevyšujúcu skutočné náklady na takéto výdavky dodávateľa. Zmluvu o združenej dodávke plynu pre odberateľov plynu v domácnosti vyhotovuje jednostranne dodávateľ, pričom žalobca v priebehu celého konania nepreukázal, že by tieto poplatky boli individuálne dojednané. Ako uviedol súd prvej inštancie, zvolená výška poplatku za upomienku má sankčný charakter, pretože suma 10,- eur zrejme presahuje administratívne náklady, ktoré žalobca s upomienkou má. Žalobca v konaní nepreukázal ani to, že by mu reálne takéto náklady v súvislosti s uvedeným administratívnym úkonom vznikli. Preto svojou podstatou nejde o paušalizáciu nákladov spojených s uplatňovaním pohľadávky v zmysle § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ale skôr o zmluvnú pokutu v zmysle § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Okrem toho rozhodnutie o jej výške je v konečnom dôsledku na vôli žalobcu, pretože len on rozhodne, či a koľko upomienok zašle. Zároveň v prípade poplatku za upomienku zaň dodávateľ spotrebiteľovi neposkytol žiadne protiplnenie. Predmetný poplatok predstavuje iba ďalšiu sankciu v prípade omeškania spotrebiteľa s úhradami dlhu, nie iba skutočnú náhradu nákladov dodávateľa. Podstatou týchto poplatkov je pridanie bližšie nešpecifikovaných a spotrebiteľovi nevysvetlených nákladov, ktoré navyše nie sú preukázané. Odvolací súd má za to, že paušálna výška poplatku za upomienku plne zapadá do definície neprijateľnej zmluvnej podmienky, tak ako k uvedenému došiel aj súd prvej inštancie, keď táto spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, tak ako uviedol aj súd prvej inštancie. Posúdenie toho, či išlo o nerovnováhu značnú v tomto kontexte (vzhľadom na odvolaciu námietku žalobcu) jasne vyplýva zo záveru súdu prvej inštancie a jeho podrobného odôvodnenia.

Vo vzťahu k poplatku za uzatvorenie dohody o splátkach vo výške 15,- eur odvolací súd poukazuje na to, že žalobca nepreukázal jeho individuálne dojednanie a rovnako, ako v prípade poplatku za upomienku, ani tu nepreukázal, aké skutočné náklady žalobcovi v súvislosti s uzatvorením dohody o splátkach vznikli. Nie je možné, aby bol spotrebiteľ povinný zaplatiť za uzatvorenie takejto dohody paušálne stanovenú sumu bez reálneho súvisu so skutočnými nákladmi, ktoré žalobcovi v tomto smere vznikli.“ (rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 16Co/82/2019)

Zároveň neušlo pozornosti súdu, že žalobca si v predmetnom konaní uplatňoval poplatok za uzatvorenie dohody o splátkach na podklade faktúry splatnej 4.2.2021, pričom zo samotného znenia Dohody o splátkach je nepochybné, že poplatok za vystavenie Dohody je zahrnutý v prvej splátke, ktorá číni

sumu 537,52 eur. Zo žaloby plynie, že dňa 21.2.2022 došlo k úhrade dlžnej sumy v plnom rozsahu. Teda žalobca si nielenže uplatnil v konaní, predmetom ktorého ostalo už len príslušenstvo (úrok z omeškania) z neprijateľnej zmluvnej podmienky v dôsledku späťvzatia, ale tento poplatok podľa názoru súdu z neprijateľnej zmluvnej podmienky si uplatňuje voči spotrebiteľovi duplicitne, keďže v konaní nepreukázal, že by došlo k uzatvoreniu ďalšej dohody na splátky.

Pokiaľ žalobca nemá nárok na plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky (poplatok za uzatvorenie dohody o splátkach, poplatok za náhradu nákladov za vystavenie a zaslanie upomienky), v žiadnom prípade mu nevznikol nárok na príslušenstvo z nej vo forme úrokov z omeškania.

Faktúry za dodávky zemného plynu neboli sporné, preto súd pri posúdení omeškania žalovanej vychádzal z tam uvedenej lehoty splatnosti.

Súd však čiastočné plnenie žalovanej nezapočítal na plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky vo výške 15 eur.

Žalobcovi bolo dôvodné priznať úrok z omeškania v súlade s ustanovením § 517 ods. 2 OZ v spojení s § 3 nariadenia vo výške 5 % ročne odo dňa nasledujúceho po splatnosti faktúr, keďže žalovaná svoju povinnosť vyplývajúcu z predmetnej zmluvy platiť za dodané služby nespĺnila v lehote splatnosti, a to nasledovne: zo sumy 485 eur od 27.1.2021 do 21.2.2022, zo sumy 1169,90 eur od 5.2.2021 do 21.2.2022, zo sumy 1054,90 eur od 22.2.2022 do 1.8.2022, zo sumy 954,90 eur od 2.8.2022 do 10.11.2022.

S poukazom na vyššie uvedené súd žalobu v prevyšujúcej časti ako nedôvodnú zamietol.

Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Súdny dvor požadoval na základe zásady efektivity a napriek opačným pravidlám vnútroštátneho práva, aby vnútroštátny súd uplatnil ex offio určité ustanovenia uvedené v smerniciach Únie v oblasti ochrany spotrebiteľov. Táto požiadavka bola odôvodnená úvahou, že systém ochrany zavedený týmito smernicami vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti a že existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že najmä z dôvodu svojej nevedomosti spotrebiteľ nepoukáže na právny predpis, ktorý ho má chrániť [pozri v tomto zmysle v súvislosti so smernicou Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Ú. v. ES L 95, s. 29; Mim. vyd. 15/002, s. 288), rozsudok Mostaza Claro, C 168/05, EU:C:2006:675, bod 28 a citovanú judikatúru, ako aj v súvislosti so smernicou Rady 87/102/EHS z 22. decembra 1986 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú spotrebiteľského úveru (Ú. v. ES L 42, 1987, s. 48; Mim. vyd. 15/001, s. 326), rozsudok Rampion a Godard, C 429/05, EU:C:2007:575, bod 65].

V predmetnom prípade súd skúmajúc procesné zavinenie na zastavení konania zohľadnil, že žalovaná plnila na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky (15 eur a 10 eur) a v tejto časti jej nepriznal procesné

zavinenie s poukazom na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie na zastavení konania, keďže aj v časti ohľadom príslušenstva z uvedeného nároku bol žalobca neúspešný.

O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP, § 256 ods. 1 CSP, 255 ods. 2 CSP. Žalovaná zaviniť zastavenie konania v rozsahu 97,54%, a preto žalobcovi vznikol nárok náhradu trov konania vo výške 95,08% (97,54% – 2,46 %). O výške trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku vyšším súdnym úradníkom samostatným uznesením.

Poučenie:

: Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne v 2 vyhotoveniach. V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.